7076/IV.

Nr 265 (1639) Cena 30.000 mk. Włocławek, sobota dnia 1 grudn a 1923 r. Rok VI

SŁOWO KUJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa D. O. K. VIII TORUŃ

Prenumerata na miejscu mk. 900.000, na prowincji i z odnoszeniem do domu 1.000.000 mk.

Ogłoszenia za wiersz nonparelowy pierwsza strona 20000 m., druga i trzecia 16000 mk. czwarta 12000 mk. Ogł. drobne 8000 mk. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. najmniejzse ogł. 80000 m. Dla zagranicy ceny o 100% wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4 — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL i ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-Ej PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

KSIĄŻKA POLSKA
jest zawsze najmilszym i najtańszym podarkiem gwiazdkowym.
KSIĘGARNIA POWSZECHNA WE WŁOCŁAWKU
- poleca na gwiazdkę piękne ostatnie wydawnictwa. -

ŻYTO, PSZENICĘ, JĘCZMIEŃ
OWIES, ZIEMNIAKI ORAZ GROCH, PELUSZKĘ, WYKĘ, ŁUBIN, SERADELĘ I INNE ZIEMIOPŁODY
kupuje DOM HANDLOWY
w Warszawie OLEJNIK i TARNOWSKI ul. Krucza 6.
AGENTURA WE WŁOCŁAWKU
ULICA ŻABIA 27, TELEFON 113.

Od Administracji.

Koszta druku stale wzrastają, papier kalkuluje się podług kursu franka szwajcarskiego, a więc zmuszeni jesteśmy podążać za wzrostem drożyzny i podnieść od 1 grudnia cenę prenumeraty i ogłoszeń o 100 proc.

Przeciw piekłu podnieść kord,
Bić szatana czarny ród.

Przedświt.

Złota waluta.

(Bank Emisyjny. — Kapitał zakładowy. — Stosunek pokrycia złotem. — Udział rządu. — Wpływ na życie gospodarcze. — Ukryte dolary. — Potrzeba kapitału obiegowego).

Warszawa, dnia 22 b. m.

Mimo różnych przeszkód zbliżamy się do złotej waluty polskiej. Ani groźby bolszewickie, ani strajki generalne, ani próby rewolucyjne nie powstrzymały przygotowań ministerstwa skarbu. Utrudniły je, opóźniły, ale nie zdołały udaremnić. Rząd pracuje wytrwale, a minister skarbu, *p. Kucharski*, realizuje swój plan krok za krokiem.

Nowa waluta polska pojawi się prawdopodobnie w pierwszych miesiącach 1924 r. Wypuszczenie tej waluty przejmie na siebie Bank Emisyjny o kapitale zakładowym 100 miljonów złotych polskich (franków złotych), w czem udział rządu wyniesie 25 proc. czyli 25 miljonów złp. (t.j. franków złotych).

Bank Emisyjny, mając owe 100 miljonów złotych polskich, może wypuścić w biletach 300 miljonów złp. Taki bowiem stosunek pokrycia złotem przyjęto dla Banku Emisyjnego za wzorem innych podobnych banków państw europejskich. Nie znaczy to jednak wcale, aby owe 300 miljonów złp. były pokryte tylko częściowo. Na wszystkie bilety Banku Emisyjnego musi być zabezpieczone pokrycie.

Różnica polega tylko na tem, że 100 moljonów będzie miało pokrycie w złocie, a 200 miljonów będzie pokryte t. zw. wekslami gospodarczemi. Co to znaczy?

Bank Emisyjny ma prawo wydawać nowe banknoty tylko na zakupno złota, albo na pożyczki wekslowe, zagwarantowane dobremi walutami. Sumy emitowane na podkład weksli gospodarczych nie mogą jednak nigdy przekroczyć sumy, odpowiadającej podwójnej wartości posiadanego złota.

Na początek zapasy złota w Banku Emisyjnym będą wynosiły 100 miljonów złp., wskutek tego ilość emitowanych biletów może wynosić 300 miljonów złp. (100+200), z czego 100 miljonów będzie miało pełne pokrycie w złocie, a 200 miljonów będzie miało zapezpieczenie również pełne w wekslach gospodarczych. Gdyby jednak Bank Emisyjny zdołał swoje zapasy złota powiększyć np. do 200 miljonów złp., to mógłby podnieść emisję, biletów do wysokości 600 miljonów złp., ale tej granicy już mu nie wolno przekroczyć.

Suma 300 miljonów złp. jest wprawdzie dosyć wysoka w porównaniu z wartością dzisiejszej marki polskiej, której cała dotychczasowa emisja ma wartość około 40 miljonów franków złotych. Mimo to jednak owe 300 miljonów złp. wypuszczonych początkowo przez Bank Emisyjny, nie wystarczą na zaspokojenie wszystkich potrzeb naszego obiegu pieniężnego.

Wprowadzenie waluty złotej wywrze bowiem ogromny wpływ na całe życie gospodarcze. Jeżeli zważymy, że równocześnie zostanie przeprowadzona waloryzacja podatków, to zrozumiemy, że stosunki gospodarcze ulegną wielkiej zmianie. Przedewszystkiem płace robotników i urzędników podniosą się w skali złota, a to pociągnie za sobą większe zapotrzebowanie gotówki w walucie dobrej.

Cały poziom życia gospodarczego podniesie się w górę i zbliży do światowej płaszczyzny. Będzie to miało ujemne i dodatnie skutki, lecz i w jednym i w drugim wypadku ilość obiegowych kapitałów musi być zwiększona.

Skarb państwa ma w swem posiadaniu około 125 miljonów franków w złocie, z czego 25 miljonów odda Bankowi Emisyjnemu, jako udział w kapitale zakładowym, a 100 miljonów może puścić w obieg w postaci biletów bankowych i w ten sposób powiększyć ilość obiegowych pieniędzy.

Oprócz tego należy uwzględnić, że obywatele polscy posiadają w ukryciu około 120—150 miljonów dolarów, czyli około 600—750 miljonów franków złotych. Po uruchomieniu Banku Emisyjnego i wprowadzeniu waluty złotej, część tych ukrytych i martwych kapitałów zapewne wyjdzie na jaw i wsiąknie do naszego obiegu. Nie należy się spodziewać wielkiego efektu, lecz na podstawie doświadczeń zebranych podczas reformy waluty w Czechosłowacji, Jugosławji i Austrji, można wnosić, że przynajmniej 25—30 miljonów dolarów, czyli 100—120 miljonów złp. wejdzie do nurtu polskiego życia gospodarczego.

Tak się przedstawia w ogólnych zarysach sprawa uruchomienia Banku Emisyjnego. Będzie to instytucja prywatna, oparta na szczegółowym statucie organizacyjnym, pod kontrolą państwa, ale od rządu finansowo niezależna.

Wypuszczenie nowej waluty złotej musi być jednak dokładnie obmyślane i przygotowane. Ale te przygotowania odnosić się muszą zarówno do okresu poprzedzającego uruchomienie Banku Emisyjnego, jak również i do pierwszych miesięcy po tym fakcie. Lecz o tem pomówimy w następnym artykule.

Stefan Sacha,
poseł na sejm.

Papież Pius XI a Chrześc. Demokracja.

»Kurjer Łódzki« donosi:

W poniedziałek, dnia 26 b. m. do pięknie udekorowanej sali Domu Ludowego w Łodzi przybył Jego Ekscel. ks. biskup Tymieniecki w asystencji księży prałatów: Malczyńskiego, Siennickiego i Kaczyńskiego i wobec niezwykle licznie zgromadzonych przedstawicieli robotniczego stronnictwa Chrześc. Demokracji z ramienia Papieża Piusa XI udekorował p. Władysława Adamskiego orderem świętego Grzegorza Wielkiego i p. Wiktora Groszkowskiego orderem pro Eclesia et Pontifice, pp. Antoniemu Haraszowi (posłowi na sejm) i prof. Wojakowskiego wręczył listy papieskie z błogosławieństwem.

Rozkaz papieski odczytano po łacinie i po polsku, a wystosowany do p. Adamskiego, jako dokument niezmiernie ciekawy, przytaczamy in extonso:

Papież Pius XI.

UKOCHANY SYNU! Pozdrawiamy Cię i udzielamy błogosławieństwa apostolskiego. Wiedząc doskonale, że Ty, będąc na stanowisku przewodnika robotników diecezji łódzkiej, świecisz przykładem życia religijnego i czynnami stwierdzasz wierność Kościołowi rzymsko-katolickiemu, uważaliśmy Cię za godnego, aby Cię zaszczycić szczególną łaską Papieską. Przeto na zasadzie niniejszego dokumentu mianujemy Cię Kawalerem Orderu Świętego Grzegorza Wielkiego i zaliczamy Cię w poczet zaszczytnego grona tych Kawalerów. Zezwalamy Ci więc nosić szatę Orderowi temu właściwą, jak również odznakę, mianowicie krzyż złoty, ośmiokątny, z powierzchnią koloru czerwonego, przedstawiający w środku wizerunek świętego Grzegorza Wielkiego, zawieszany na wzór innych Orderów z lewej strony piersi na wstę-

Franciszek Wieczorkowski
Nowy Rynek Nr. 9.
Już nadęszły skóry!
Prasowe, troki suche i surowcowe. podeszwy, karki, boki i surowiec. Ceny umiarkowane.

dze jedwabnej koloru czerwonego z obramowaniem barwy żółtej. Aby zaś nie zaszła pomyłka w noszeniu i używaniu szaty i krzyża tego rodzaju, rozkazaliśmy Ci przysłać załączony przy niniejszem wzór. Dan w Rzymie u św. Piotra pod znakiem Rybaka dnia 13 listopada 1923 roku, Pontyfikatu Naszego drugiego.

Ukochanemu Synowi
WŁADYSŁAWOWI ADAMSKIEMU

(—) *P. Kardynał Gaspari*
Sekretarz Stanu.

Akademickie Koło „Cuiavia."

W dniu 17 listopada 1923 r. odbyło się w Warszawie ogólne zebranie członków Akademickiego Koła „Cuiavia" zrzeszającego studentów, pochodzących z Kujaw.

Zebranie zagaił kol. prezes Z. Kościelski, prosząc na przewodniczącego kol. J. Baurskiego, na asesorów kol. Milewską, kol. Bąka i kol. Budke, oraz na sekretarza kol. Albrechta.

Po przyjęciu porządku dziennego zebrania, przystąpiono do wysłuchania sprawozdania ustępującego Zarządu. Ze sprawozdania Zarządu wynika, iż w ciągu rocznej kadencji Zarząd udzielił licznym Członkom kwalifikacji na prawo korzystania z domów akademickich i innych świadczeń, następnie chcąc podtrzymać życie towarzyskie wśród kolegów, urządził kilka wieczorków koleżeńskich, z czego jeden na większą skalę, a mianowicie bal we Włocławku w lutym r.b.

Obrót kasowy za rok ubiegły wyniósł 93.152.000 mk. Pragnąc nawiązać ściślejszy kontakt ze społeczeństwem Kujaw, Zarząd rozesłał narazie 90 zaproszeń na członków wspierających.

Wezwanie to spotkało się naogół z obojętnością, gdyż mimo, iż upłynęło blisko osiem miesięcy od wysłania zaproszeń, dotychczas zgłosiło swój akces na członków wspierających zaledwie pięć osób.

Na wniosek Komisji Rewizyjnej udzielono Zarządowi absolutorjum, poczem przystąpiono do wyborów nowego Zarządu do którego zostali wybrani: na prezesa kol. Z. Kościelski, vice-prezesa kol. Z. Kornacki, sekretarza kol. W. Rajca, oraz na Członków Zarządu kol, L. Biernacka, kol. J. Grabowska, kol. J. Skulimowski i kol. S. Trzebski, na zastępców kol, W. Koperski i kol. Tyszkiewicz. Do Komisji Rewizyjnej powołano: kol. H. Milewską, kol. Rosochackiego i kol. Zytnera.

Po uskutecznieniu wyborów przewodniczący życzył nowemu Zarządowi pomyślnej pracy, poczem zebranie zamknął. Nowy Zarząd, przystępując do pracy, sądzi, że społeczeństwo Kujaw dopomoże mu w niej, czego pierwszym dowodem byłoby liczne zapisywanie się na członków wspierających.

Od Redakcji.

Składki członków wspierających można wnosić w sumie 5 złp. rocznie do Banku Kujawskiego na r-k Akademickiego Koła „Cuiavia".

Z KRAJU.

Z Konwentu Seniorów. Konwent Seniorów uchwalił na posiedzeniu w dniu 28 b. m., aby uposażenie posłów i senatorów równało się uposażeniu urzędników państwowych III st. płacy.

Posiedzenie Senatu. Na plenarnem posiedzeniu Senatu w dniu 28 b. m. przyjęto w brzmieniu sejmowem ustawę o zaopatrzeniu inwalidów i ich rodzin oraz ustawę w sprawie zniesienia Ministerstwa Zdrowia Publicznego. Następnie wpłynął wniosek senatora Nowaka w sprawie zabezpieczenia opału dla szkół państwowych. Na tem posiedzenie zamknięto.

Preliminarz dochodów kolejowych na rok 1924. Według obliczeń statystycznych w r. 1923 przewieziono przez koleje państwowe w 1ej klasie 400.000 osób w drugiej 6.600.000, w trzeciej 122.571.600 osób. Przypuszczając, że przeciętne przejazdy w r. 1924 nie ulegną zmianie i wobec zamierzonego utrzymania stawek taryfowych na odpowiednim poziomie w stosunku do drożyzny przewidywany dochód w preliminarzu budżetowym Ministerstwa Kolei Żelaznych na rok 1924 za sam przewóz wynosi 1.884.132.000.000 mk. Z przewozu bagażu przypuszczalny dochód wyniesie 129.200.000.000 mkp. Przewóz towarów przyniesie 2.007.000.000 000 mkp. oraz wpływy uboczne według dotychczasowych norm około 144.731.116.000 marek.

Pomocnicy p. Jounga o waloryzacji podatków. W ministerium skarbu odbyła się we wtorek konferencja w sprawie waloryzacji podatków z udziałem 2 współpracowników p. Younga: pp. Nixona i Pensona. Obaj oświadczyli się bezwzględnie za waloryzacją podatków, stanowiącą według ich zdania kamień węgielny programu sanacyjnego. Natomiast obaj uważają, że wprowadzenie do obecnej ustawy zasady waloryzacji kredytów byłoby niesłuszne, ponieważ wymaga odrębnego traktowania.

Zakaz niszczenia aktów urzędowych. Prezydjum Rady Ministrów rozesłało do wszystkich Ministerstw i samodzielnych urzędów państwowych okólnik zabraniający niszczenia aktów urzędowych, bez upoważnienia zarządu archiwów państwowych. Okólnik ten ma na uwadze ujednostajnienia przez wszystkie władze i urzędy ścisłego przestrzegania przepisów przechowywania aktów urzędowych.

Uznanie praw właścicieli listów zastawnych. Minister skarbu stanął na czele akcji, zmierzającej do uznania praw właścicieli listów zastawnych oraz wierzycieli hipotecznych.

Kapitał austrjacki w Polsce. Wiedeński kapitał, który zasilany jest w znacznej mierze kapitałem nieaustrjackim usiłuje rozszerzyć swe wpływy w polskim przemyśle naftowym. W październiku, jak się dowiadujemy, kursy akcji naftowych na giełdzie wiedeńskiej spadły znacznie wskutek nadmiernej podaży. Bowiem polskie sfery przemysłowe sprzedają akcje na giełdzie w Wiedniu aby w drodze arbitrażu nabywać waluty obece, których w kraju otrzymać nie mogą.

II Konferencja Żydoznawcza. W dniach 8, 9 i 10-tym grudnia Tow. „Rozwój" obok oroczystości owego dziesięciolecia urządza drugą z kolei Konferencję Żydoznawczą. Ruch mający na celu unarodowienie życia polskiego i wyzwolenie go z pod zaboru żydowskiego, nietylko rośnie w Kraju, ale zarazem organizuje się co daje najpewniejszą rękojmię, że sprawa żydowska będzie w Polsce roztrzygnięta w sposób godny wielkiego, kulturalnego narodu.

Towarzystwo »Rozwój« jest pierwszą w Polsce organizacją, która ruch przeciwżydowski ujmuje w system pracy praktycznej i teoretycznej. Praca praktyczna wyraża się w stałej, codziennej działalności „Rozwoju", Praca teoretyczna otrzymuje swój wyraz w zwoływaniu ogólnopolskich konferencji żydoznawczych.

Celem Konferencji Żydoznawczych jest ujmowanie na forum publicznem sprawy żydowskiej w jej całokształcie, orjentowanie ogółu o naukowych jej podstawach, oraz demonstrowanie wiedzy naszej o sprawie żydowskiej i jej niebezpieczeństwach. Niepoślednie również miejsce zajmuje ogniskowanie prac praktycznych i teoretycznych, celem wzajemnego ich oddziaływania na siebie, na ogół stowarzyszonych i na całe polskie społeczeństwo.

Z tego względu Konferencje Żydoznawcze są w życiu naszym czynnikiem wysoce kulturalnym, obecność na nich najszerszych warstw inteligencji zaświadczy o zainteresowaniu się sprawą i poważnym poziomie społeczeństwa polskiego.

Zbiory tegoroczne. Według obecnych zmienionych obliczeń, dokonanych na mocy szacowania omłotów, ogólny zbiór w całej Polsce jest następujący:

Pszenicy 13.136 tysięcy kwintali (100 kg.), żyta 59.965 tysięcy kwintali (100 kg.); jęczmienia 16.508 tysięcy kwintali (100 kg.), owsa 35.948 tysięcy kwintali (100 kg.).

W stosunku do roku ubiegłego zbiór pszenicy jest o 13,3 proc. większy, żyta o 18,4 proc., jęczmienia o 26,6 proc., owsa o 41,1 proc., zaś w porównaniu z przeciętną za ostatnie pięciolecie przedwojenne zbiór pszenicy jeszcze jest mniejszy o 22 9 proc.; żyta większy o 4,5 proc.; jęczmienia większy o 8,7 proc.; owsa większy o 27,0 proc.

W sprawie dymisji rtm. Pusłowskiego. W związku z wiadomością o dymisji rtm. Pusłowskiego »Kurjer Warszawski« podaje:

«Rotmistrz Franciszek Ksawery Pusłowski, autor listu otwartego zwolniony jest w dniu 26 listopada r. b. ze stanowiska szefa kancelarji wojskowej i zastępcy adjutanta jeneralnego prezydenta Rzeczypospolitej.

Niezależnie od powyższego rtm. Pusłowski za naruszenie § 69 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów wojsk polskich, punktu 1-go rozkazu dziennego M. S. Wojsk. № 165 z dnia 25 września 1922 r. i punktu 1-go rozkazu dziennego M. S. Wojsk. № 96 z dnia 18 czerwca 1023 r. pociągnięty jest do odpowiedzialności dyscyplinarnej, meritum zaś sprawy skierowano na drogą oficerskiego sądu honorowego.«

Wydanie posłów Stańczyka i Bobrowskiego. Na posiedzeniu Komisji Regulaminowej odbyło się po przemówieniu posłów Libermana, Jaroszyńskiego, ks. Lutosławskiego, Zylberszajna, Putka, Konopczyńskiego i Marwega głosowanie: za wnioskiem p. Libermana o niewydawaniu posłów głosowało 7-iu, przeciwko 8-miu. Wniosek upadł. Za wnioskiem Bredeckiego o wydaniu pp. Stańczyka i Bobrowskiego głosowało 8-iu przeciw 7-iu. Wniosek upadł. Wniosek ks. Lutosławskiego o wydaniu wszystkich trzech upadł. Poseł Marek złożył na ręce p. Libermana, oświadczenie, że jeśli przejdzie wniosek wydania posłów Stańczyka i Bobrowskiego, to i on domaga się wydania razem z nimi.

Sprawa atamana Machno. Rozpoczęła się przed sądem okręgowym w Warszawie rozprawa przeciw atamanowi Machno oskarżonemu o zamiar wywołania powstania we wschodniej części Mołopolski celem oderwania tej dzielnicy od reszty kraju. Proces zapowiada się niezwykle interesująco, ze względu na szczegóły, udowadniające współprace urzędników misji sowieckiej z atamanem Machno.

Z naczelnej rady adwokackiej. Na jednem z ostatnich posiedzeń naczelna rada adwokacka wydała postanowienie, mocą którego z dniem 1-go grudnia roku bieżącego, adwokaci, występujący w sądach i urzędach, mogą używać szarf fioletowych ze znakiem Orła Białego i napisem: »Prawo, Ojczyzna, Honor«.—Od kiedy noszenie oznaki powyższej będzie obowiązkowe nie da się określić na razie. gdyż zależy od wykończenia technicznego znaków, których zapotrzebowanie ze względu na liczbę adwokatów, praktykujących w okręgach sądów apelacyjnych warszawskiego lubelskiego i wileńskiego jest znaczne.

MYSLI.

Zachowuj w sercu szlachetuą miarę
[zachowuj
I żyj miłością swego narodu
A w chwilach smutku, w chwilach
[zawodu
O idealną oprzyj się wiarę, jak
[powój.
Adam Asnyk.

Cierpi człowiek, bo służy sam sobie
[za kata
Sam sobie robi koło i sam się w nie
[wplata.
Mickiewicz.

Regulowanie rachunków w złotych polskich. Opłaty pobierane przez Stowarzyszenie dozoru kotłów w Poznaniu za sprawdzenie, urządzeń, wymagających dozoru, mają być jak się dowiadujemy, regulowane w złotych polskich, przerachowanych na marki polskie według średniego kursu franka złotego, przyczem jeden złoty polski równa się jednemu frankowi złotemu.

Likwidacja komitetu. Komitet pomocy ofiarom wybuchu w Cytadeli warszawskiej, zorganizowany pod przewodnictwem komendanta m. st. Warszawy, gen. Suszyńskiego zawiadamia ofiarodawców, że wobec powszechnego współczucia, jakie wywołały w społeczeństwio ofiary tragicznej katastrofy i możności zadośćuczynienia potrzebom materjalnym, likwiduje swoje czynności z dniem 1 grudnia r. b. Do tego dnia będą przyjmowane wszelkie napływające ofiary, fundusze zaś, któreby napłyną później, w myśl uchwały komitetu, będą przeznaczone na niesienie pomocy dzieciom polskim i przesłane do komitetu, pozostającego pod przewodnictwem Pani Prezydentowej Wojciechowskiej.

Zamknięcie 7-miu żydowskich związków. Sąd okręgowy w Warszawie zatwierdził decyzję komisarza rządu na m. Warszawę co do zamknięcia siedmiu żydowskich związków zawodowych komunistycznych. Zamknięto między innemi związek metal. i robotników przędzalnianych.

Telefon Warszawa—Wiedeń. Z dniem 1-go grudnia r. b. zaprowadzone zostaną rozmowy telefonicznie między Warszawą a Wiedniem na razie w godzinach nocnych od godz. 8 wiecz. do 10 wiecz. i od godz. 12 do 2 w nocy. Opłata za trzyminutową jednostkę rozmowy zwykłej wynosi 2 franki 30 cent. które należy przeliczyć na marki polskie, stosownie do obowiązującego ekwiwalentu.

Przeciw zbrodniczemu dziennikowi. Kraków, 27 listopada. Odbyło się walne zgromadzenie syndykatu dziennikarzy, na którem wpłynął wniosek o wykluczenie redaktorów „Naprzodu" z grona członków syndykatu z powodu artykułów, umieszczonych w „Naprzodzie" po tragicznych wypadkach w dniu 6 listopada. W czasie głosowania 9 uczestników zgromadzenia oświadczyło się za wykluczeniem, 18 przeciw. W liczbie członków głosujących przeciw wykluczeniu znajdowali się członkowie redakcji „Naprzodu" oraz zmobilizowani przez nich sympatycy. Wszystkie przemówienia, między innemi przemówienie prezesa syndykatu dr. Beaupre podkreślały, że artykuły „Naprzodu", jakie się ukazały nazajutrz po wypadkach krakowskich były „zbrodnią wobec narodu i winny spotkać się z potępieniem. Nie wykluczono redaktorów „Naprzodu" z syndykatu, mając na uwadze, że organizacja ta jest jedyną organizacją zawodową dziennikarzy. Pod koniec zebrania naczelny redaktor „Głosu Narodu" p. Matiasik oświadczył, że nie może pozostać w syndykacie z osobami, wychwalającemi mordowanie żołnierzy polskich i zgłosił swe wystąpienie.

Kupujcie u chrześcijan!

Co niesie dzień?

GRUDZIEŃ

1

SOBOTA

Dziś: Edmunda Kampiona i Tow. m.
Słow.: Samosławy.
Jutro: 1 Adw. Bibjany p.
Wschód słońca o g. 7.17
Zachód o g. 15.41
Wsch. księżyca o g. 22.30
Zachód o g. 12.45.

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Listopad	godzina	ciśnienie powietrza w m/m 700+	temperatura w stopn. Celsjusza	zachmurzenie nieba 0—10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
30	21	54,9	—1,6	8	C — 0
1	7	58,1	—11,0	10	C — 0
1	13	58,1	—3,4	0⊙	C — 0

W dniu 30 listopada najwyższa temperatura wynosiła —0,5°, najniższa 8,4°. Opad: nie było.

Zjazd Okręgowy Chrześc. Demokr.

Wobec niesłychanie ciężkich warunków, jakie obecnie przeżywamy, koniecznością jest zszeregowanie sił narodu i spotęgowanie w jego duszy moralnych sił i niezłomnej woli zwycięstwa.

W tym celu Zarząd Okręgowy Chrześcijańskiej Demokracji we Włocławku zwołuje **na dzień 2-go grudnia b. r.** Zjazd Okręgowy z udziałem **wice-marszałka Sejmu, posła Gdyka,** posła **L. Czerniewskiego,** prezesa centralnego zarządu kooperatyw Robotników Chrześcijańskich — **p. Łukasiewicza,** delegata miejscowych organizacji Chrześcijańskiej Demokracji, — Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich, Związków Zawodowych oraz organizacji Ch. D. całego okręgu.

Program Zjazdu następujący: o godz. 9 rano nabożeństwo w kościele farnym; po nabożeństwie, od godz. 10 do 1 w sali Towarzystwa Krajoznawczego, przy ul. Kaliskiej 1, referaty i obrady Zjazdu; od godz. 1 do 3 przerwa obiadowa, od godz. 3 do 6 dalszy ciąg obrad, o godz. 6.30 wieczorem ogólny wiec polityczny w sali »Polonia«

W czasie Zjazdu wygłoszony będzie cały szereg referatów na temat zasad i zadań Chrześć. Dem. oraz sprawozdanie poselskie i wyjaśnienie stanowiska Klubu sejmowego Chrześć. Dem. w obecnej sytuacji.

Roraty. Z dniem 2 grudnia będą odprawiane w kościołach roraty.

Rocznica powstania. W dniu 29 listopada na gmachach rządowych i prywatnych wywieszone były flagi. Sklepy były zamknięte od godz. 10 do 12 w południe podczas nabożeństwa, które odprawione było w bazylice katedralnej. Po nabożeństwie, przy zbiegu ulic Cyganki i 3 Maja, odbyła się defilada wojskowa.

Osobiste. Przyjechał z Warszawy do naszego miasta p. Ciszek w celu dokonania dorocznej perlustracji w kooperatywie urzędniczej.

Zgon. W dniu 26 listopada r. b. zmarł na ciężkie zapalenie płuc ś. p. Wincenty Sochaj.

Zmarły od r. 1905 pracował w mieście naszem jako nauczyciel szkół powszechnych. Pogrzeb odbył się w dniu 28 b. m. z kaplicy kościoła OO. Reformatów. Kondukt prowadził O. Jacek Kość w asystencji ks.ks. Pietruszki, Wilka i Wieczorkiewicza. Za trumną szła rodzina zmarłego, szkoła powszechna № 2, inspektor szkolny p. Kaczorowski, nauczyciele i znajomi. Nad mogiłą pożegnał ciało w gorących słowach O. Jacek oraz p. Kwiatkowski. W zmarłym traci państwo i społeczeństwo pracowitego, zacnego i zdolnego obywatela. Cześć jego pamięci!

Z kasy miejskiej. W dniu 29 listopada rejent p. Ulejski wniósł do kasy miejskiej 10.000.000 mk. opłat od aktów przewłaszczeń nieruchomości.

120 worków cukru otrzymała firma »Ekonomja« z cukrowni »Chełmica«.

Za lichwę został pociągnięty do odpowiedzialności rzeźnik Iwanow zam przy ul. Warszawskiej. Sprawa będzie rozpatrywana w sądzie pokoju I okręgu m. Włocławka.

Nieletni złoczyńcy. Onegdaj po południu uczennice gimnazjum państwowego im. M. Konopnickiej jeździły pod kierunkiem nauczycielki na saneczkach, nad rzeką Zgłowiączką obok ulicy Kilińskiego. Podczas gdy nauczycielka, p. Batysówna, znajdowała się na górze, do uczennic Szmitówny z kl. I i Michałkiewiczówny z VI kl. podbiegło kilku łobuzów, którzy wydarli panienkom 2 pary nowych sanek i zbiegli. Przełożona gimnazjum, p. Zofja Degen-Ślósarska zawiadomiła o zuchwałym rabunku policję, która zajęła się odnalezieniem nieletnich opryszków.

Aresztowanie. Policja miejscowa aresztowała Józefa Szmagielskiego zam. przy ul. Brackiej № 35, jako podejrzanego o podpalenie w dniu 27 listopada w fabryce »Ceramos" przy ul. Rolniczej.

Jarmark. W dniu 5 grudnia odbędzie się jarmark w Radziejowie i Izbicy.

Firmy żydowskie we Włocławku

(ukryte).

Ulica Brzeska, nr. 18 Ignacy Konińskí — skład żelaza, nr. 23 Lubowscy— kawa i pasta do obuwia.

Ulica 3-go Maja, I. Dabiński — galanterja nr. 24, S. Domanowicz—towary łokciowe nr. 2, ul. 3-go Maja róg St. Rynku H. Grabowski— obuwie nr. 1, cukiernia „Hygiena" nr. 3, L. Warszawski—galanterja, papier, nr. 3, W. Karniszyn—skład apteczny nr. 3, Ł. Michałowski—konfekcja nr. 5 L. Konecki—obuwie nr. 6, L. Strykowski — galanterja nr. 8, „Grand Café" nr. 8, H. Leszczyński — skład sukna nr. 12, M. Michalski — zegarmistrz nr. 13, S. Witkowski — ubiory nr. 15, J. Dembiński - galanterja nr. 2, J. Dziegański—skład drożdży nr. 24, H. Łepkowski—galanterja nr. 24., M. Czarnobroda — galanterja (w soboty otwarty) nr. 26, „Ekonomja"—tow. kolonjalne, nr. 26. Kino-teatr „Sfinks", ul. 3-go Maja róg Cyganki „Światło" przyb. elektrotechniczne nr. 23, „Tani Sklep" — Jabłoński nr. 37, L. Mielżyński — farby nr. 27, Br. Winiarscy—wyroby żelazne nr. 27, M. Bieżyński — manufaktura nr. 37, L. Brzeziński — obuwie nr. 38.

Ul. Cyganka, — Kino-teatr „Nowości", nr. 16 J. Popiołek — towary kolonjalne, nr. 15 „Moderne" — kapelusze, nr. 17 »Rembrandt»—fotografia nr. 16, U. Niemcow—skład nici. nr. 17.

Ul. Żabia nr. 17 — skład drożdży. D. Wróblewski nr. 19 — papier.

Ulica Piekarska, nr. 13 — „Marja" ubiory.

Ulica Kościuszki, nr. 5 Kino—przybory techniczne, nr. 10 „Elektron"— przybory elektr., nr. 8 Czamański— fabr. wyr. fajansowych.

Ulica Tumska, nr. 5 W. Gutowski—zakład przewozowy, nr. 3 S. Kolski — skład farb, nr. 4 M. Król —szkło.

Ulica Kaliska, nr. 22 A. Szymański—Skład drzewa, nr. 21 Neuman— fabryka instr. fizycz.

Ulica Warszawska, nr. 6 M. Szymański—Skład drzewa.

Nowy Rynek, nr. 3 Br. Winiarscy—wyroby żelazne, nr. 2 (przy Victorji) Br. Stalewscy—rymarz. nr. 8 „Hygiena" Skład apteczny, nr. 15 „Agrarjum" dom rolniczy.

Ulica Złota, nr. 1 „Piekarnia Kujawska".

Ul. Szpichlerna n. 29 S. Konecki— obuwie.

Barbarzyństwo.

Manila, Filipiny, listopad. — Przerażających rewelacji dokonał tutaj dedektyw amerykański na jednej z plantacji filipińskich, gdzie podobno właściciel mordował bezlitośnie wszystkich tych swoich robotników, którzy, nie chcąc pracować, starali się ujść z plantacji.

Na mocy dotychczas stwierdzonych faktów, od roku 1914 conajmniej 1,000 osób zostało zamordowanych przez okrutnego plantatora, który rządził w swojej plantacji w Davao, jak jeden ze starożytnych tyranów.

Właściciel plantacji, Filardo, najmował bowiem robotników. Gdy jednak tym nie podobały się warunki i chcieli ustąpić, wówczas Filardo nasyłał na nich najętych dzikusów, chwytał i w najokropniejszy sposób mordował, dając za każdego sprowadzonego zbiega dzikusowi woreczek ryżu.

W ostatnich dwóch latach, jak raporty stwierdzają, okrutny ten plantator zamordował w ten sposób przeszło 250 robotników.

Zamordowani, są to przeważnie chrześcijańscy filipińczycy, których plantator angażował na wyspie Cebu. Śledztwo na plantacji zostało wdrożone dlatego mianowicie, że ostatnio został tam zamordowany jeden amerykański obywatel, meksykańskiego pochodzenia, co się doniosło do policji i rzuciło podejrzenie na właściciela plantacji.

TELEGRAMY.

Fałszywe dyplomy.

LONDYN. (A.W.) Donoszą nam z Nev Yorku, iż wielką sensację wywołała tam sprawa wydawania fałszywych dyplomów lekarskich przez „Kansasmeity college of psysician and surge ons". Dyplomy wydawano za opłatą od 100 do 500 dolarów. Według dokonanych pobieżnie obliczeń, liczba „lekarzy" praktykujących na podstawie tych fałszywych dyplomów w Stanach Zjednoczonych dochodzi do 15 tysięcy.

Za utrzymaniem przyjaźni z Francją.

Mac Neill, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, wygłosił już w swych okręgach wyborczych szereg mów. Przemawiając w Cantenbury poruszył sprawę polityki zagranicznej Anglji i powiedział m. in.: Błędne są twierdzenia, jakoby rząd angielski dążył do wyborów celem ukrycia porażki swej polityki zagranicznej jest rzeczą jasną, iż zerwanie z Francją doprowadziłoby liberałów z powrotem do władzy, wtedy Anglja znalazłaby się w Europie bez przyjaciół. Mac Neill wyraził ubolewanie, iż Lloyd George, odkąd przestał być członkiem rządu, uważa za wskazane atakować w sposób grubiański Rząd Francuski. Rząd konserwatywny w razie utrzymania się przy władzy uczyni wszystko celem utrzymania dotychczasowej przyjaźni i sojuszu między Francją i Anglją.

Centrala szpiegowska w Krakowie.

KRAKÓW, 30.11. Policja Państwowa stwierdziła, że w Krakowie znajduje się nowe centrum szpiegowskie na rzecz Bolszewji. Po zbadaniu materjału wstępnego w dniu wczorajszym nastąpiły aresztowania:

Kornata, byłego sierżanta 1 pułku wojsk kolejowych, Gawrona, urzędnika prywatnego, Tarnawskiego znanego z wielu afer kryminalnych oraz Jaworka, handlowca.

Aresztowano również z wojskowości kilka osób między innemi: Majchera, sierżanta 20 pułku piecz. i szer. Koczołoba.

Wszyscy wymienieni mieli być bardzo ruchliwymi szpiegami utrzymywanemi przez Moskwę i na jej rzecz pracującymi.

Na podstawie zeznań Tarnowskiego zdołano w Warszawie aresztować głównego szpiega bolszewickiego Abrahama Utjama, pochodzącego z Witebska i jego kochankę Chanę Kariting.

Całą szajkę odstawiono onegdaj do więzienia karnego krakowskiego sądu okręgowego.

Sprawa Kłajpedy.

KRÓLEWIEC 30.XI. Według wiadomości z Kowna, odbyła się tam konferencja litewskich przedstawicieli zagranicą. Konferencja miała charakter poufny. Obradowano nad sprawa Kłajpedy, która będzie rozważana w Lidze Narodów. Litwa jest zdecydowana nie czynić żadnych ustępstw. Omawiano także sprawę związku państw bałtyckich, do którego to związku Litwa zamierza przystąpić.

Przed wyborami w Anglji.

LONDYN 30.XI. (P.A.T). Ruch przedwyborczy wzmaga się we wszystkich okręgach. Sądząc z ogólnego stopnia zainteresowania, walka wyborcza będzie ciężka. Liczba uprawnionych do głosowania wynosić będzie około 10 miljonów 500 tysięcy osób.

Zawalenie się tunelu.

LONDYN 30.XI. (PAT) Wczoraj w Londynie w południowej dzielnicy miasta nastąpiła katastrofa kolejowa wskutek zawalenia się tunelu nad biegnącą w tem miejscu linją elektrycznej kolejki podziemnej. Wskutek katastrofy popękały przewodniki gazowe i wodociągowe, powodując silny wybuch gazu świetlnego. Na szczęście śmiertelnych wypadków z ludźmi nie było.

Ceny w Niemczech.

BERLIN, 30.XI. Pat. Cena bochenka chleba żytniego wynosić będzie od 1-go grudnia 840 miljardów, zaś cena chleba białego--jeden biljon.

Wciąż tworzą gabinet.

BERLIN 30.XI Pat. Prasa wieczorna uważa tworzenie gabinetu Stegerwalda za niemożliwe. Obecnie wysuwają kandydaturę Marxa, leadera partji centrum. Marx miałby utworzyć gabinet, opierając się na stronnictwach umiarkowanych, przy neutralności socjal-demokratów.

Rozwój czerwonego lotnictwa.

MOSKWA. 30.XI. (A.W.) Wojenna Rada Rewolucyjna ogłasza odezwę podpisaną przez Trockiego z okazji pierwszej rocznicy utworzenia Akademji Żeglugi Powietrznej. Odez-

Na sezon gwiazdkowy

Ozdoby i świece choinkowe

SĄ DO NABYCIA

w Księgarni Powszechnej.

wa stwierdza, że rozwój żeglugi napowietrznej poczynił w ostatnich czasach ogromne postępy. Znaczenie awiacji jako środka komunikacyjnego i nowego narzędzia obrony wzrasta z dnia na dzień. Dlatego zadaniem rządu Sowietów i Akademji Żeglugi Powietrznej powinno być wykształcenie kadr inżynierów i techników lotniczych, zdolnych do rozwoju awiacji i gotowych w każdej chwili do walki powietrznej na czerwonych samolotach.

KILKUWIERSZÓWKI.

× Oddział konny policji państwowej w Warszawie, składający się dotychczas z jednego szwadronu w sile 100 koni, ma być powiększony do dwóch szwadronów.

× Zgodnie z regulaminem sejmu i ordynacją wyborczą sejm stwierdził wygaśnięcie mandatu posła Łuckiewicza (Kl. ukr.) wskutek tego, że nie brał udziału w 15 z kolei posiedzeniach sejmu.

× Onegdaj w min. kolei odbyła się konferencja w sprawie pragmatyki służbowej kolejarzy.

× Proces Wieczorkiewicza i Bagińskiego trwa nadal i skończy się zapewnie dzisiaj t. j. w sobotę.

× Przerwanie rokowań z p. Koppem. Pertraktacje o umowę tranzytową polsko-rosyjską na razie nie będą kontynuowane i w związku z tem p. Kopp nie przyjedzie już do Warszawy.

× Dowiadujemy się, że Kapituła Orderu Odrodzenia Polski udzieliła odznaczeń Polakom w Ameryce.

× W tych dniach zmarła prawdopodobnie najstarsza mieszkanka Inowrocławia, wdowa po młynarzu, Anna Ługowska. Zmarła doczekała się rzadkiego dziś wieku, gdyż przeżyła całe 101 (sto jeden) lat.

× W piątek w Grand Palais w Paryżu nastąpiło otwarcie pierwszej wystawy telegrafu bez drutu.

× W kołach miarodajnych liczą się z tem, że w Berlinie proklamowana będzie dyktatura gen. Seckta. Na wszelki wypadek Francja już od dni kilku wzmacnia swe garnizony nadreńskie.

× Rząd i dwór angielski czynią przygotowania do wielkiej politycznej podróży księcia Walji do Północnej i Południowej Afryki.

× Przybył do Patyża szach perski, powitany na dworcu przez przedstawicieli prezydenta republiki i premjera.

× Premjer australijski Bruce oświadczył, że produkcja bawełny w Australji dosięgnie miljona bel bawełny rocznie.

Z listów do Redakcji.

Jeszcze z koncertów prof. Lewandowskiego.

Recenzja koncertów prof. Lewandowskiego, jaka ukazała się w numerze "Słowa Kujawskiego" z dn. 28 listopada, nasunęła słuchaczom koncertu nowe uwagi i spostrzeżenia, niezawsze zgodne z wyrażoną przez recenzenta opinją.

Włocławek rzadko ma możność słyszenia 'poważnego, istotnie artystycznego recitalu. Ostatnie koncerty p. Lewandowskiego były zaledwie drugą próbą tego rodzaju, stosowaną u nas.

Zazwyczaj koncerty we Włocławku mają charakter lżejszy, są mieszaniną występów różnych artystów, wśród których nierzadko figurują muzycy-amatorzy, a program takich koncertów zawiera utwory łatwiejsze oraz więcej znane.

Recitale prof. Lewandowskiego z roku ubiegłego i bieżącego stanowiły próbę wprowadzenia we Włocławku, na wzór wielkich miast, koncertów planowych jednolitych, poważnych, o wysokim poziomie artystycznym, koncertów, w których artysta ani nie lekceważy sobie publiczności włocławskiej (jak to robili niejednokrotnie znani artyści warszawscy, biorący udział w „mięszanych" koncertach) ani nie zniża się do niej, lecz ją podnosi, i w których publiczność również nie lekceważy sobie artysty przez brak ciszy, prowadzenie rozmów, wchodzenie w czasie gry, lecz słucha koncertu w skupieniu i ciszy.

Cel ten został w zupełności osiągnięty i stąd zbyt surowa miejscami krytyka poprzedniego recenzenta nie wydaje mi się słuszną i dostatecznie umotywowaną.

A więc przedewszystkiem odczyt profesora Bojakowskieko nie mógł i nie bowinien być długim i wyczerpywać tematu, bo miał na celu jedynie przygotowanie słuchaczy do koncertu, z którym się ściśle wiązał.

Obliczanie trwania tego przemówienia i zarzut co do krótkości nie jest słuszny, bo gdyby odczyt był dłuugi i wyczerpywał temat, to publiczność musiałaby poprzestać na odczycie i zrezygnować, przynajmniej tego wieczoru, z koncertu.

Interpretacja mazurków nosi w grze p. Lawandowskiego liryczny charakter, zbliża się w niej p. Lewandowski do słynnego wirtuoza Śliwińskiego, a różni się od interpretacji Paderewskiego. Nie można mu jednak robić z tego zarzutów, bo widzimy, że tak wielcy i znani pianiści, jak Padarewski i Śliwiński, obaj Polacy, umiejący odczuć narodową muzykę Szopena, różnią się co do interpretacji utworów Szopena, stosownie do swojej własnej indywidualności.

A teraz ostatnia uwaga o twierdzeniu recenzenta, jakoby dowodem tego, że koncert niedzielny wypadł lepiej, niż sobotni, były silniejsze oklaski i żądanie bisu ze strony »rozentuzjazmowanej młodzieży«.

Otóż nie oklaski i zwłaszcza nie oklaski młodzieży szkolnej są dowodem tego, że muzyk gra dobrze, bo często oklaskami publiczność, a zwłaszcza dzieci, darzą i zmuszają do bisu tych, co ich bawią, lub im się z wyglądu podobają, jak to ma miejsce na rozmaitych koncertach i koncercikach uczniowskich.

Natomiast największą nagrodą dla artysty jest cisza, jak skupienie, z jakim jest przez publiczność słuchany i nastrój, jaki zdoła swą muzyką w duszy słuchaczy wywołać.

A nastrój w czasie sobotniego koncertu był doprawdy wspaniały. Cisza w czasie piano i pianissimo — znakomita, publiczność wczuła się w nastrój wirtuoza, nie przerywała mu brutalnemi oklaskami delikatnych przejść pomiędzy preludjum jednem a drugiem, pomiędzy mazurkami lub częściami fantazji Schumana.

Taka gra i takie słuchanie wyczerpuje jedną i drugą stronę, nie można więc nawet żądać, by artysta, który sam wypełnił cały koncert, dawał jeszcze nadprogramowe numery.

Młodzież, która tak jest pohopna do oklasków, nie wszystka słuchała uważnie odczytu i koncertu w niedzielę; niektóre panienki, a więcej jeszcze uczniowie zajęci byli w czasie gry rozmową, dając dowód niezrozumienia celu, w jakim przyszli.

Naogół jednak audytorium niedzielne było jeszcze możliwe, zwłaszcza, jeżeli się weźmie pod uwagę młodociany wiek słuchaczy. K. Z.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 29. XI.

Funt angielski	15.200.000
Dolar	3.525.000
Frank szwajcarski	606.000
Frank francuski	186.000
Korona czeska	101.000
Korony austrjackie (100)	49.00

Dzieła, broszury, książki handlowe i biurowe, formularze, afisze, klepsydry, zaproszenia ślubne, bilety wizytowe, tabele, sprawozdania, cyrkularze i t. p.

wykonuje szybko i dokładnie

Drukarnia Diecezjalna

Brzeska 4 — Telefon 26.

CZCIONKI NAJNOWSZYCH KROI.

WŁASNA INTROLIGATORNIA.

OBWIESZCZENIE.

Dnia 3-go grudnia zostanie otwarta dla użytku publiczności łaźnia miejska przy ulicy Kapitulnej.

Łaźnia początkowo czynna będzie od godz. 2-ej do 8-ej wieczorem. W tym czasie wszyscy korzystać mogą z kąpieli w wannach. Kąpiele natryskowe dla kobiet od godz. 2-giej do 5-tej, a dla mężczyzn od 5-ej do 8-ej.

Cena natrysków 30 000 mk., kąpieli w wannach 100,000. Za użycie prześcieradła w wannach 30,000 mk.

Wydział Zdrowia Magistratu m. Włocławka.

Dział gospodarczy.

Kalendarzyk hodowlany.

Grudzień.

Z nastaniem ślizgawicy kuć konie na ostre hacele (hacel wewnętrzny pozostawić tępym). Nie poić inwentarza wodą wprost ze studni, lecz takową na czas pewien pozostawiać w stajni w beczkach lub w kubełkach dla ogrzania się.

Zwracać uwagę na wysoko cielne krowy, spuścić je z łańcucha, gnój wyrównać i obficie słać słomą.

lekarz weterynarji,
Z. Olszański.

Odpowiedzi Redakcji.

P. A. Pasymkiewiczowi w Borzymiu. Nadesłany »wiersz« nie kwalifikuje się do umieszczenia. Brak rymu, rytmu, no i co najważniejsze ogromna kolizja z zasadami pisowni. Inteligiencji prawie niema w kościele Obywatelowie na spacer czwórkami rozjeżdżają!
Szlachcianki ubogo ubrani
Smutne godzinki śpiewają.
To nie jest wiersz.

Odpowiedzi Administracji.

P. Czyżewski. Ameryka Glasgow-Montans. Prosimy przysłać prenumeratę na Bank Handlowy w Warszawie, oddział we Włocławku.

P. Podkoński. Zawada. Prenumeratę obliczyliśmy za ubiegłe 5 miesięcy podług ceny ostatniego miesiąca.

Z wydawnictw.

„Świt" miesięcznik poświęcony walce z alkoholizmem, jedyny w Polsce, ukazał się jako numer wspólny na listopad i grudzień. Ostatni numer tegoroczny jest niewątpliwie naj bogatszy w treść. Znajdujemy najsamprzód na pierwszych stronicach streszczenie dziewięciu referatów wygłoszonych na kopenhaskim kongresie międzynarodowym. Potem zaciekawić muszą każdego czytelnika nieznane ogólowi wiadomości o obecnym stanie walki o ustawę przeciwalkoholową. W »Dziale młodzieży« dowiadujemy się między innemi o tem, że młodzież kilku gimnazjów i kilkunastu seminarjów duchownych żywo się interesuje ruchem abstynenckim, co ma oczywiście wielkie znaczenie dla przyszłości ruchu. — W „Wiadomościach z kraju" znajdujemy obszerne sprawozdanie z I walnego zebrania Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej, z 2 Zebrań Księży Abstynentów oraz z trzech kursów abstynenckich urządzonych przez związek poznański. — „Wiadomości z zagranicy" podają wiadomości o prohibicji w Ameryce i Finlandji całkiem różne od tych, które się spotyka w części prasy codziennej. Cennik na 35 różnych wydawnictw przeciwalkoholowych, podany na 16 stronie czyni z ostatniego numeru pożądanego informatora, który warto istotnie posiąść, zwłaszcza, że cena 10.000 mk. jest stosunkowo bardzo przystępna.

Adresować należy: Składnica Abstynencka—Poznań, Aleje Marcinkowskiego 1. lub w Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu.

Tygodnika „Rozwój" poświęcono sprawie żydowskiej opuścił prasę Nr. 47 zawierający następującą treść: Ucieszeni żydzi — W. K.; II Konferencja Żydoznawcza; My a żydzi— Hipolit Kuk; Sobotni promyk — T. S. „Gewalt" o plakaty rozwojowe — I; Lewica sprzedaje cukier — W; Zagranicą; z piśmiennictwa; Życie rozwojowe.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Mak i orzechy włoskie w dużych ilościach kupuje: firma I. Beczkowicz Włocławek ul. 3-go Maja № 31.

Zgubiono książkę wojskową na imię Jana Walczaka. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji. 263

Zagubiono tymczasowe zaświadczenie bezterminowego urlopu Bronisława Zarębskiego wydane przez 31 p. Strz. Kan. w Łodzi. Łaskawy znalazca zechce zwrócić do Administracji »Słowa Kujawskiego«

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.